

GEDROOMDE TROUW

Het bestuur van de gemeente Westland zit in zak en as. Wat ze diep in hun hart al vreesden, is uiteindelijk gebeurd. Deze week kwam het bericht dat ook de laatste vier nog deelnemende architectenbureaus – in de competitie voor het ontwerp van een nieuw stadhuis – zich definitief uit de race hebben teruggetrokken. Burgemeester en wethouders beraden zich nog op juridische stappen tegen de architecten uit de laatste ronde, maar waarschijnlijk zit er niets anders op dan een nieuwe (derde) Europese aanbesteding te starten, en dit keer alleen met een uitnodiging aan buitenlandse architectenbureaus.

De zaak was in de zomer aanleiding voor veel publiciteit, onder meer in de landelijke dagbladen. Een korte terugblik op de loop der dingen: In 2004 fuseerden vijf gemeenten tot de nieuwe gemeente Westland. Vervolgens wilde men de over vijf gebouwen verspreide gemeentelijke diensten combineren in een nieuw stadhuis op een locatie in Naaldwijk. De eerste aanbesteding voor het gebouwont-

werp leverde twee winnaars op; men kon echter geen keuze maken tussen de plannen van Mecanoo en Ector Hoogstad en de nieuwbouwgedachte raakte op de achtergrond.

Begin 2008 werd een nieuwe selectieprocedure gestart met een deels gewijzigd programma. De winnende architecten van toen moesten gewoon opnieuw meestrijden. Na de eerste visiepresentatie die als basis diende voor de selectie, bleken de voorwaarden voor de ontwerpcompetitie dusdanig slecht, dat het gros van de twaalf geselecteerde architectenbureaus zich op de dag van de uitslag direct terugtrok. Er werd aan de bel getrokken bij de Bond van Nederlandse Architecten en er is nog geprobeerd de voorwaarden verbeterd te krijgen.

Of het nu lag aan dat overleg of aan het sterk gedaalde aantal deelnemers, weet ik niet, maar met een inmiddels verdubbelde vergoeding gingen de overgebleven vier bureaus toch aan de slag. Opvallend daarbij was dat juist

die grote architectenbureaus (INBO, de Cie, EGM en Cepezed) prominent lid zijn van de BNA. Hun deelname riep daarom wel vragen op in het veld. Tezelfdertijd kwam over de vaderlandse praktijk van het Europees aanbesteden een vernietigend rapport uit van de hand van Atelier Kempe Thill en financieel gesteund door het Stimuleringsfonds voor Architectuur. Het rapport pleit

voor een door de overheid in te stellen Nationale Aanbestedingsautoriteit die mede op basis van een meer culturele visie de leiding krijgt over dit soort selectieprocessen. Kamervragen van de PvdA over de conclusies van het rapport werden zoals gebruikelijk zeer afhoudend beantwoord door de minister van OCW en de staatssecretaris van EZ. Het is daarom te prijzen dat de BNA uiteindelijk de verantwoordelijkheid naar zich toe trok en deze solidariteitsactie voor elkaar heeft gekregen met name via persoonlijke druk van de voorzitter op de directie van de overgebleven bureaus. Vergelijkbaar met de standvastigheid van fabri-

kant Peijnenburg in de toenmalige koekruzie met Albert Heijn. Het resultaat is extra mooi omdat de NMa – vanwege mogelijke kartelvorming – al had aangekondigd scherp mee te kijken. Onbekend is of daar nog boetes uit voortvloeien.

In het retrospectief van de recente gebeurtenissen komt bij mij vooral het thema 'trouw' bovendrijven. Zijn de architecten nu trouw aan hun vak geweest via die moedige beslissing? Of hebben ze zo juist trouw aan de beroepsgroep betoond? We houden het er maar op dat ze in ieder geval trouw zijn gebleven aan het belangrijkste waar je trouw aan kunt zijn. Trouw aan jezelf.

Leestip:

BNA – Werkmap Europees aanbesteden voor opdrachtgevers – te downloaden via: <http://www.bna.nl/binaries/bna-downloads-opd-gevers/werkmap-compleet.pdf>